

การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนătตำบลเขาค่าย
อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

Development of the Strategic Development Plan
for Tambon Kaokai, Amphoe Sawi,
Chumphon Province

เอกพงษ์ มีสิทธิ์¹
ภมรรัตน์ สุธรรม²
จตุพล ชูจันทร์³

Eakkapong Meesit
Pamornrat Sutham
Chatupol Choochan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนătของตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยการศึกษาแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาบริบทชุมชน และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนătของตำบลเขาค่าย 2) ศึกษาปัญหาที่เกิดจากแผนยุทธศาสตร์พัฒนătตำบลเขาค่าย และ 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์พัฒนătของตำบลเขาค่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย และผู้แทนภาคประชาชน จำนวน 58 ราย ผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายได้จัดทำแผนพัฒนătขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง ความร่วมมือกันของฝ่ายจัดทำแผนและประชาชนในพื้นที่ และเน้นความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ ปัญหาจากแผนพัฒนătโดยรวมเกิดจากประชาชนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมกับการจัดทำแผน สำหรับแนวทางในการพัฒนătตำบลเขาค่าย 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการคมนาคมและขนส่ง ด้านสาธารณสุข โภค ด้านการศึกษา ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านสาธารณสุข ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการส่งเสริมการลงทุน

คำสำคัญ : การพัฒนาแผน แผนยุทธศาสตร์

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนăt มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Abstract

The research aimed to develop a strategic development plan for Tambon Kaokai, Amphoe Sawi, Chumphon Province, Thailand. The study was divided into three key stages: 1) to study of conditions and process of the actual performance of the strategic development plan, 2) to study problems relevant to the strategic development plan, and 3) to develop the strategic development plan. The instruments used in the study were questionnaire and focus group interview. The samples included 58 participants who were community leaders, administrators and members of Subdistrict Administrative Organization. The results indicated that developing the strategic development plan required collaboration especially from local people. There were eight aspects needed to consider in order to develop an effective strategic development plan, these included job promotion, social welfare, communication and transportation, infrastructure, education, sport and recreation, public health, prevention and mitigation, and investment promotion.

Keywords : Development, A Strategic Plan

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้การดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา 50 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปีขึ้น เพื่อรองรับ

การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยเป็นแผนที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การนำเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยเริ่มต้นจากกระบวนการประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล ตลอดจนแนวทางพัฒนาที่สนองตอบต่อแนวนโยบายของรัฐบาล (ไพรัช ตรีการศิริพันธ์, 2554 : 14)

แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติโดยมีหลักการที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ นั้น จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรม ได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และวิสัยทัศน์การพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปียังเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการจัดทำเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือในการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรม จากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำรายการต่างๆ ในการบริหารงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รอบคอบและผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่าแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น สำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, 2552 : 4)

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ตั้งห่างจากตัวอำเภอสวี จากทางหลวงแผ่นดินเลขที่ 41 ประมาณ 35 กิโลเมตร มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน 1,330 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 3,887 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน เนื่องจากตำบลเขาค่ายเป็นตำบลที่ยังขาดการพัฒนาในด้านต่างๆ อยู่หลายด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับตำบลอื่นๆ ในเขตอำเภอสวี ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ต้องการเห็นการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ คนในชุมชนอยู่กันอย่างมีความสุข ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าว

จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเข้าถึงประชาชนได้ดีในทุกๆ หมู่บ้าน และแผนพัฒนาตำบลเขาค่ายฉบับปัจจุบันจะเน้นด้านการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้สามารถบริหารจัดการกับภูมิศาสตร์พื้นที่ แต่ในการดำเนินการตามแผนไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แผนบางด้านไม่สอดคล้องกับชุมชนในทางปฏิบัติ เช่น โครงการถนนอมผลิตผลทางการเกษตร โครงการถนนทุกสายเชื่อมถึงกันได้ เป็นต้น ซึ่งปัญหาหลักเกิดจากการขาดกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น บุคลากรที่มีอำนาจในการพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถทำงานกับประชาชนได้อย่างถูกต้องและทำให้งานพัฒนาด้านต่างๆ ขาดประสิทธิภาพ และที่สำคัญประชาชนในเขตตำบลเขาค่ายขาดการเรียนรู้ในการค้นหาและมองข้ามทุนของชุมชน ถูกครอบงำด้วยทุนจากภายนอก อันเกิดจากการส่งเสริมของภาคเอกชนในเชิงธุรกิจ จนทำให้ชาวบ้านคุ้นเคยอยู่กับความช่วยเหลือทำให้ชาวบ้านขาดความมั่นใจในการช่วยเหลือตัวเอง จนทำให้ไม่ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง เพราะไม่รู้ว่าตัวเองมีทุนในด้านใดบ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย, 2557 : 23 - 25)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย เพื่อการขับเคลื่อนสู่การเป็นตำบลที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ในการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและการจัดทำแผนพัฒนาของตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
3. เพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์พัฒนาของตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ความสำคัญของปัญหา

1. ทราบถึงประเด็นต่างๆ ที่นำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผน และทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของตำบลเขาค่าย และบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการจัดแนวทางพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และแนวทางการดำรงอยู่ของชุมชน
2. ทราบถึงสาเหตุของปัญหาและสภาพของปัญหาอันแท้จริงที่ทำให้เกิดอุปสรรค และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านต่างๆ ของแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเขาค่าย
3. ได้แนวทางในการพัฒนาระบบศักยภาพของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นรูปแบบหรือการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ที่นำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผน และบริบทของชุมชนตำบลเขาค่าย ศึกษาถึงรูปแบบต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน รวมถึงศึกษาเอกสารรายงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ แล้วนำไปเป็นองค์ประกอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
2. ด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย บ้านเขาค่าย บ้านในหุบหรือบ้านคลองเรียน บ้านเขาหลัก บ้านถ้ำตาทอง และบ้านขุนไกร
3. ด้านประชากร คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลเขาค่าย
4. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 58 ราย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาถึงปัญหาของการใช้แผนพัฒนาตำบลเขาค่ายฉบับปัจจุบัน

ได้แก่ ประชาชนในตำบลเขาค่าย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน 12 ราย ประชาชนจากแต่ละชุมชน 24 ราย และบุคลากรจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย 4 ราย รวมทั้งสิ้น 40 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้แทนภาคประชาชนตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จำนวน 18 ราย

5. ด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏจะเป็นข้อมูล ในช่วงเวลาทำการวิจัยเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชนและการจัดทำแผนพัฒนาของตำบลเขาค่าย

1.1 ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนเขาค่าย โดยศึกษาจากวารสารชุมชน และหนังสือสรุปการรายงานด้านต่างๆ ที่ทางองค์กรชุมชนจัดทำไว้แล้ว เช่น คุณภาพของครัวเรือน สภาพเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข การบริการขั้นพื้นฐาน การโทรคมนาคม และระบบสาธารณสุข โรค ประวัติชุมชน ความเป็นมาของหมู่บ้าน ประวัติป่า อาณาเขต ลักษณะภูมิอากาศ จำนวนประชากร ประเพณี พิธีกรรม ข้อห้าม กฎระเบียบของหมู่บ้าน รวมทั้งศึกษาถึงผู้รู้หรือปราชญ์ท้องถิ่น และศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน

1.2 ศึกษากระบวนการบริหารจัดการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ทั้งในส่วนของแผนโครงการพัฒนา ยุทธศาสตร์ในการจัดทำแผนต่างๆ และศึกษาการบริหารงานเกี่ยวกับดูแลด้านเศรษฐกิจอย่างไร ปัญหาประชาชนไม่มีงานทำ ชาติที่พังกาศัย มีวิธีแก้ไขอย่างไร ส่งเสริมการประกอบอาชีพไปในทิศทางใด เป็นต้น และที่สำคัญการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การดูแลเรื่องของสถานศึกษาในชุมชน หรือแม้แต่การลดปัญหาการติดยาเสพติดของประชาชนในชุมชนมีมาตรการและการวางแผนในการรับมือกับปัญหานี้อย่างไร

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลชุมชน วิเคราะห์โครงสร้างของแผน เพื่อให้มีความสอดคล้องระหว่างนโยบายของแผนและพื้นที่ในการพัฒนา

1.4 เตรียมการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและรูปแบบความต้องการในการพัฒนาตำบลเขาค่าย เพื่อสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ศึกษาปัญหาที่เกิดจากแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย

2.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและรูปแบบที่ต้องการพัฒนาตำบลเขาค่าย โดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มเป้าหมาย โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาของชุมชน และตอนที่ 3 รูปแบบความต้องการในการพัฒนาตำบลเขาค่าย

2.2 จัดเก็บ ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยทีมงานวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการสนทนากลุ่มต่อไป

ขั้นที่ 3 จัดสนทนากลุ่ม เพื่อพัฒนาแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย

3.1 กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาหาข้อจำกัดและข้อบกพร่องเกี่ยวกับแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน รวมทั้งการปฏิบัติงาน การดำเนินการ และการบริหารจัดการ โดยผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ความพิเศษของผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ได้อยู่ที่ว่าเขาเป็นตัวแทนของคนกลุ่มนั้นๆ แต่อยู่ที่ว่าบุคคลากรผู้นั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นกระแสหลักในกลุ่มและมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหัวเรื่องของการสนทนา ซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้แทนภาคประชาชนตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จำนวน 18 ราย โดยจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย หลังจากนั้นนำข้อมูลของแต่ละกลุ่มมาอภิปรายร่วมกันทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อหาข้อสรุปที่จะนำไปพัฒนาแผนชุมชนเขาค่าย

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแผนชุมชนเขาค่าย

ขั้นที่ 4 ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาตำบลเขาค่าย

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากทุกๆ ฝ่ายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ส่วนที่เป็นข้อบกพร่องและข้อจำกัดในด้านต่างๆ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาตำบลเขาค่าย

4.2 นำแนวทางที่ได้จากการสังเคราะห์มาจัดทำเป็นข้อมูลสรุปในข้อบกพร่องด้านต่างๆ ของแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน พร้อมทั้งนำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขแผนยุทธศาสตร์พัฒนาของตำบลเขาค่ายให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน พบว่า พื้นที่ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยแยกการปกครองออกจากตำบลเขาทะลุมีพื้นที่ทั้งหมด 59,793 ไร่ คิดเป็น 95.67 ตารางกิโลเมตรโดยแบ่งเป็นที่ทำการเกษตร (สปก.) 11,859 ไร่ ที่ทำการเกษตร (นอกเขต สปก.) 40,015.50 ไร่ ที่อยู่อาศัย 728.50 ไร่ และที่สาธารณะ ที่ป่า ภูเขา 7,190 ไร่ มีประชากรทั้งสิ้น 7,451 คน แยกเป็นชาย 3,854 คน หญิง 3,597 คน มี 3,248 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 77 คน/ตารางกิโลเมตร รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ประจำปีงบประมาณ 2557 จำนวน 25,484,680 บาท แยกตามส่วนที่มาของรายได้ ดังนี้ เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง 180,180 บาท เงินที่ส่วนราชการต่างๆ จัดเก็บให้ 15,140,806 บาท และเงินอุดหนุนรัฐบาล 11,000,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาตำบลเขาค่ายมีประสิทธิภาพ ก่อนจัดทำแผนพัฒนาจึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในหลายๆ ด้าน ซึ่งการเมืองและการบริหารงานชุมชนตำบลเขาค่าย มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่คอยเอื้ออำนวยประโยชน์สุขและบรรเทาทุกข์ยาก ความขาดแคลนของประชาชนในตำบล ซึ่งคณะกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐ ในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน แม้ในทางปฏิบัติแผนพัฒนาชุมชนฉบับ

ปัจจุบันจะไม่สอดคล้องกับชุมชนมากนัก แต่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายก็พยายามปรับปรุงแก้ไขแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลเขาค่าย โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้วางเป้าหมายของการจัดกระบวนการแผนชุมชนเพื่อเสริมสร้างให้คนในชุมชน มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองและชุมชนได้ มีขั้นตอนสำหรับการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน มีลักษณะรายละเอียดโครงการ กิจกรรมที่ชุมชนปฏิบัติได้ด้วยความสามารถและศักยภาพของคนในชุมชนเอง โดยพึ่งพาทายานอกให้น้อยที่สุด มีหลักมีแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าประสงค์ นั่นก็คือ ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

3. ผลการศึกษากระบวนการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย พบว่า ได้จัดทำแผนพัฒนาขึ้นตามกระบวนการและปฏิบัติการจัดทำแผนตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย แต่พิเศษไปกว่านั้นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย จัดทำแผนโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงความร่วมมือกันของฝ่ายจัดทำแผนและประชาชนในพื้นที่ พิจารณาถึงสภาพปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหาที่เกิดขึ้น เน้นความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติหลังจากผ่านการนำเสนอโครงการได้รับความเห็นชอบและอนุมัติโครงการตามขั้นตอน

4. ปัญหาที่ค้นพบจากแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน โดยส่วนรวมแล้วเกิดจากประชาชนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบลมากนัก ดังนั้น จึงเกิดปัญหาขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแยกปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นรายด้าน พร้อมทั้งข้อคิดเห็นของประชาชนที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายได้นำไปพัฒนาแผน

5. จากการสนทนากลุ่มได้บทสรุปในการวางเป้าหมายเพื่อพัฒนาแผนพัฒนาตำบลเขาค่ายในด้านต่างๆ 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการคมนาคมและขนส่ง ด้านสาธารณสุขปโภค ด้านการศึกษา ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านสาธารณสุข ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการส่งเสริมการลงทุน

6. แนวทางในการพัฒนาระบบศักยภาพของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาต้องให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผน เพื่อความสอดคล้องของแผนกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นจึงนำมาอภิปรายเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. จากการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนของประชาชนตำบลเขาค่าย จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าภูมิศาสตร์ด้านพื้นที่ของตำบลเขาค่ายเหมาะแก่การทำเกษตร อย่างการทำสวนยาง สวนกาแฟ และสวนผลไม้ต่างๆ โดยเฉพาะการทำสวนยางเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมได้ แม้ในปัจจุบันราคายางพาราจะตกต่ำแต่ก็ยังถือว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้สูงเมื่อเทียบกับอาชีพประจำของประชาชนภาคอื่นๆ

2. จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย จะเห็นได้ว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ปัญหาที่เกิดจากการใช้แผนไม่เหมาะสมกับลักษณะความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกิจ ศรีปัดถา และคณะ (2554) ที่ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่เป็นเช่นนั้นอาจเกิดจากคณะจัดทำแผนพัฒนาสำรวจพื้นที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ หรือขาดการศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดภายหลังจากการดำเนินการตามแผน

3. การศึกษาผลการสนทนากลุ่มซึ่งได้บทสรุปแนวทางพัฒนาแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย ในรูปแบบของการเน้นเป้าหมายเรื่องคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุนีย์ บัวขาว และไพศาล สุริยะมงคล (2556) ที่ศึกษาการบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยะลา ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลเขาค่ายในปัจจุบันยังมีการเหลื่อมล้ำกันอยู่พอสมควร ยังมีประชาชนที่จะต้องได้รับการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตอีกมาก ทั้งในเรื่องสุขภาพส่วนตัว การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกระบวนการ

และกรอบ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามแผนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นและปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อคณะจัดทำแผนพัฒนาตำบลเขาค่ายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนที่แผนพัฒนาชุมชนได้วางเป้าหมายหลักของการจัดกระบวนการแผนชุมชน เพื่อเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองและชุมชน ซึ่งแผนพัฒนาในด้านนี้ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาค่ายควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่พึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตด้านปัจจัยสี่ รวมทั้งทักษะในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานของความถนัด ความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่ และพัฒนาสู่การรวมกลุ่มกิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชนหรือสร้างกลุ่มใหม่เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างรายได้และความสัมพันธ์ภายในชุมชนควบคู่กับการพัฒนาระบบบริหารจัดการทั้งด้านต้นทุนการผลิต การตลาด และการจัดทำบัญชี ขยายผลสู่วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ส่งเสริมให้มีกลไกคณะทำงานเพื่อชุมชนที่หลากหลาย ต่อเนื่อง มีการสืบทอด สร้างผู้นำรุ่นใหม่ มีระบบบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลและมีการพัฒนาศักยภาพของคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการระดมทุนจากภายในและภายนอก สร้างภาคีเครือข่ายทั้งระดับตำบลและระดับภาค รวมถึงระบบการจัดการความรู้ที่จะทำให้มีความรอบรู้รอบด้าน มีความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้และความระมัดระวังในการปฏิบัติ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้ชุมชนเขาค่ายมีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองและชุมชนได้ และจะนำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. จากปัญหาที่ค้นพบจากแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน โดยส่วนรวมแล้วเกิดจากประชาชนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบลนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาค่ายควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

การวางแผนการดำเนินกิจกรรม การดำเนินการ และการติดตามผลและประเมินผล โดยให้ประชาชนเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านควรมอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด และการกำหนดแผนของโครงการพัฒนาตำบลควรเกิดจากความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ซึ่งการสร้างหลักการมีส่วนร่วมเข้าด้วยกันจะทำให้ทั้งฝ่ายจัดทำแผนและฝ่ายประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกัน ประชาชนก็จะได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นในการทำกิจกรรมและการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาระบบศักยภาพของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเขาค่ายที่ต้องให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผนนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า นอกจากให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า คณะบริหารงานจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและของประชาชนตำบลเขาค่าย ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง จัดงบประมาณด้วยความเป็นธรรม และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์และความผาสุกของประชาชน และที่สำคัญคณะผู้จัดทำแผนควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในการบริหารงานให้ทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะผู้จัดทำแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย และคณะผู้จัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ
2. ควรศึกษาถึงพฤติกรรมด้านต่างๆ เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบลเขาค่าย และเขตตำบลอื่นๆ
3. ควรศึกษาถึงการฝึกอบรม หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงานขององค์กรท้องถิ่นตำบลเขาค่าย

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร ชูมี. (2556). วิวัฒนาการการเมืองไทย. วารสารการเมืองท้องถิ่น, 2(1) : 67 - 75.
- กรมการปกครอง. (2557). แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์การการปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559). กรุงเทพฯ : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- กวิน ทิรัญสถิต และคณะ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. (2552). การสร้างความคิดเชิงวิพากษ์และพลเมืองที่มีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและโซลท์แก๊ซ.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. (2554). การเมืองไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- ศุวกิจ ศรีปัดดา และคณะ. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง. รายงานวิจัยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สมบัติ ทัทธานี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สายสุนีย์ บัวขาว และไพศาล สุริยะมงคล. (2556). การบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยะลา. รายงานการวิจัย จังหวัดยะลา.

